

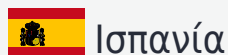
[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Χρήματα/Χρηματικές Απαιτήσεις](#) > [Αφερεγγυότητα/πτώχευση](#) > Spain

Αφερεγγυότητα/πτώχευση

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Εναντίον ποιων μπορούν να κινηθούν διαδικασίες αφερεγγυότητας;

Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας εφαρμόζονται τόσο στους οφειλέτες του αστικού δικαίου όσο και στους εμπόρους, είτε πρόκειται για φυσικά είτε για νομικά πρόσωπα.

Οι ρυθμίσεις που τις διέπουν καθορίζονται στο αναδιατυπωμένο κείμενο του νόμου περί αφερεγγυότητας (Texto Refundido de la Ley Concursal), που εγκρίθηκε με το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/2020 (Real Decreto Legislativo 1/2020) της 5ης Μαΐου 2020. Ο νόμος 16/2022, της 5ης Σεπτεμβρίου 2022, εισήγαγε τροποποιήσεις στον ισπανικό νόμο περί αφερεγγυότητας προκειμένου να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο η οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών.

Τι είδους διαδικασίες αφερεγγυότητας προβλέπονται στο ισπανικό δίκαιο;

Οι νέοι κανόνες περί αφερεγγυότητας προβλέπουν τρία είδη διαδικασιών αφερεγγυότητας:

1. Αφερεγγυότητα (concurso de acreedores), η οποία διέπεται από το βιβλίο I του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας.
2. Αναδιάρθρωση χρέους (reestructuración de deudas), συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας κοινοποίησης πριν από την έναρξη των διαπραγματεύσεων, όπως προβλέπεται στο βιβλίο II.
3. Ειδική διαδικασία για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, η οποία διέπεται από το βιβλίο III.

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας σύμφωνα με το βιβλίο I;

Κάθε οφειλέτης μπορεί να κηρυχθεί αφερέγγυος, είτε είναι φυσικό πρόσωπο (περιλαμβανομένων των ανηλίκων ή των προσώπων χωρίς ικανότητα προς δικαιοπραξία) είτε νομικό πρόσωπο, επιχειρηματίας ή καταναλωτής, παρότι ο νόμος περιέχει ορισμένες ειδικές διατάξεις ανάλογα με το είδος του εκάστοτε οφειλέτη. Για παράδειγμα, η ειδική διαδικασία για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις εφαρμόζεται σε οφειλέτες που είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα και πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις (άρθρο 685).

Τα νομικά πρόσωπα μπορούν να κηρυχθούν αφερέγγυα, ακόμη κι αν βρίσκονται σε εκκαθάριση. Καμία επιρροή δεν έχει το αν ανήκουν σε όμιλο εταιριών, διότι η αφερεγγυότητα μπορεί να κηρυχθεί για μια ή περισσότερες εταιρίες του ομίλου, και όχι για τον ίδιο τον όμιλο.

Διαδικασίες αφερεγγυότητας είναι δυνατόν να κινηθούν και για κληρονομία, με τον όρο ότι δεν έχει γίνει ανεπιφύλακτη αποδοχή της κληρονομιάς.

Οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης του κράτους, τα όργανα του δημοσίου τομέα και άλλα όργανα δημοσίου δικαίου δεν μπορούν να κηρυχθούν αφερέγγυα.

2 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας;

Προϋποθέσεις για την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας:

Ο νόμος ορίζει ορισμένες υποκειμενικές και αντικειμενικές προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν ώστε να ξεκινήσουν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας:

A) Υποκειμενική προϋπόθεση (άρθρο 1): κάθε οφειλέτης μπορεί να προσφύγει σε διαδικασίες αφερεγγυότητας (αφερεγγυότητα, αναδιάρθρωση, ειδικές διαδικασίες για πολύ μικρές επιχειρήσεις), είτε πρόκειται για φυσικό είτε για νομικό πρόσωπο, επιχειρηματία ή καταναλωτή.

Οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης του κράτους, τα όργανα του δημοσίου τομέα και άλλα όργανα δημοσίου δικαίου δεν μπορούν να κηρυχθούν αφερέγγυα.

B) Αντικειμενική προϋπόθεση: αφερεγγυότητα του οφειλέτη, η οποία ορίζεται ως η παρούσα ή επικείμενη αδυναμία εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεών του σε τακτική βάση, εφόσον αναμένεται να μην είναι σε θέση να τις εκπληρώσει εντός τριών μηνών (άρθρο 2). Η διαδικασία αναδιάρθρωσης μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί όταν είναι πιθανή η αφερεγγυότητα κατά τα επόμενα δύο έτη (άρθρο 585).

Μέρη που μπορούν να υποβάλουν αίτηση για την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας:

Τα προαπαιτούμενα για την υποβολή της αίτησης διαφέρουν ανάλογα με το αν η αίτηση για την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας κατατίθεται από τον οφειλέτη ή τους πιστωτές.

Εάν την αίτηση για την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας υποβάλλει ο οφειλέτης (εκούσια διαδικασία), πρέπει να δικαιολογήσει ενώπιον του δικαστηρίου ότι βρίσκεται σε παρούσα ή επικείμενη αφερεγγυότητα· δηλαδή, ότι δεν μπορεί να εκπληρώνει τις οικονομικές του υποχρεώσεις σε τακτική βάση. Εάν η αφερεγγυότητα είναι παροντική, ο οφειλέτης πρέπει να υποβάλει αίτηση για την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας μέσα σε δύο μήνες αφότου περιήλθε ή θα έπρεπε να περιέλθει σε γνώση του η αφερεγγυότητά του.

Οι οφειλέτες πρέπει να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα μαζί με την αίτηση, όπως έκθεση για την οικονομική τους δραστηριότητα, απογραφή των περιουσιακών τους στοιχείων, πίνακα πιστωτών από τον οποίο να προκύπτει η εκάστοτε πιστωτική εξασφάλιση, κατάλογο εργαζομένων και τις οικονομικές τους καταστάσεις, εφόσον έχουν υποχρέωση τήρησης λογιστικών στοιχείων.

Οι οφειλέτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, απαιτείται να υποβάλουν αίτηση για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας όταν βρίσκονται σε κατάσταση παρούσας αφερεγγυότητας, η οποία ορίζεται ως η αδυναμία του προσώπου να εκπληρώνει τις οικονομικές του υποχρεώσεις σε τακτική βάση. Αντιθέτως, εάν η αφερεγγυότητα επίκειται (δεν υφίσταται ήδη αλλά αναμένεται) οι οφειλέτες έχουν απλώς το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για την κήρυξη αφερεγγυότητας.

Η αίτηση που υποβάλλεται στο εμπορικό δικαστήριο (juzgado de lo mercantil) πρέπει να πληροί τις υποχρεωτικές απαιτήσεις που θέτει το άρθρο 6 παράγραφος 7 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας: έκθεση του οικονομικού και νομικού ιστορικού του οφειλέτη· μνεία του αν διενεργείται ορισμένη οικονομική δραστηριότητα ή όχι· σε περίπτωση νομικού προσώπου, πρέπει να προσδιορίζονται οι μέτοχοι, οι διαχειριστές ή οι εκκαθαριστές και ο επίσημος ορκωτός ελεγκτής· απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων, με τις ανάλογες πληροφορίες που απαιτούνται για την επαλήθευσή τους· αλφαβητικό πίνακα πιστωτών, που να αναγράφει τη διεύθυνση, το ύψος, τη λήξη των απαιτήσεων, και τις εγγυήσεις που έχουν παρασχεθεί· όταν είναι εφικτό, κατάλογο εργαζομένων· εάν ο οφειλέτης υποχρεούται να τηρεί λογιστικά στοιχεία, οφείλει να προσκομίσει τα λογιστικά βιβλία· και εάν ανήκει σε όμιλο εταιριών, οφείλει να το αναφέρει και να υποβάλει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

Οι οφειλέτες έχουν την υποχρέωση να συνεργάζονται με τον πτωχευτικό δικαστή και τους διαχειριστές, όχι μόνον παθητικά, τηρώντας δηλαδή τις απαιτήσεις που τους επιβάλλουν, αλλά ενεργητικά, γνωστοποιώντας κάθε σημαντική πληροφορία. Η εν λόγω υποχρέωση περιλαμβάνει επίσης την υποχρέωση εμφάνισης (ενώπιον του δικαστηρίου και των διαχειριστών), συνεργασίας και ενημέρωσης. Οι εν λόγω υποχρεώσεις βαρύνουν τους οφειλέτες που είναι φυσικά πρόσωπα και τα πραγματικά ή νομικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου των νομικών

προσώπων, είτε υφιστάμενα είτε είχαν την ιδιότητα του μέλους κατά τα προηγούμενα δύο έτη. Η μη συμμόρφωση με την εν λόγω υποχρέωση τεκμαίρει δόλια παράβαση ή βαριά αμέλεια, για τους σκοπούς της κήρυξης της αφερεγγυότητας ως υπαίτιας (στις περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται τα άρθρα περί υπαιτιότητας· δηλαδή, λόγω της επικύρωσης επιζήμιας συμφωνίας ή της έναρξης της εκκαθάρισης).

Ο οφειλέτης μπορεί να κηρυχθεί υπαίτιος για την αφερεγγυότητα και να του επιβληθούν κυρώσεις. Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας αποσκοπούν μεταξύ άλλων να αναλύσουν τις αιτίες της αφερεγγυότητας, και ιδίως το κατά πόσον η συμπεριφορά του οφειλέτη ή άλλων προσώπων που συνδέονται με αυτόν άμεσα ή επικουρικά, συνέβαλε στην πρόκληση ή την επιδείνωση της αφερεγγυότητας. Στην εν λόγω ανάλυση περιλαμβάνεται η διευκρίνιση των σχετικών ευθυνών, με χρήση του πίνακα κυρώσεων που παρατίθεται στα άρθρα 455 και 456 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας.

Έναρξη των διαδικασιών και χρόνος κατά τον οποίο παράγουν έννομα αποτελέσματα οι διαδικασίες:

Ο δικαστής πρέπει να εξετάσει τα έγγραφα που του υποβλήθηκαν και αν η υφιστάμενη ή επικείμενη αφερεγγυότητα είναι δικαιολογημένη πρέπει να κηρύξει αφερέγγυο τον οφειλέτη από την ημερομηνία της αίτησης ή την επόμενη ημέρα. Εάν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν είναι ελλιπή, ο δικαστής μπορεί να χορηγήσει αποκλειστική προθεσμία πέντε ημερών για τη συμπλήρωσή τους.

Την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας μπορεί επίσης να ζητήσει οποιοσδήποτε πιστωτής, οπότε και οι διαδικασίες είναι υποχρεωτικές (*concurso necesario*). Οι πιστωτές που υποβάλλουν αίτηση κήρυξης αφερεγγυότητας πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία της υφιστάμενης αφερεγγυότητας του οφειλέτη και να αποδείξουν ότι έχει εκδοθεί εκτελεστός τίτλος κατά του οφειλέτη από τον οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν ληφθεί επαρκή περιουσιακά στοιχεία για την είσπραξη της οφειλής ή πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ορισμένων πραγματικών περιστατικών που τεκμαίρουν την αφερεγγυότητα, όπως: ότι ο οφειλέτης έχει διακόψει την πληρωμή των υποχρεώσεών του εν γένει· ότι τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη είναι ως επί το πλείστον κατασχεμένα· ότι έγινε εσπευσμένη απόκρυψη ή ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων· ή ότι δεν έχουν πληρωθεί ορισμένες οφειλές (φόροι, εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, απαιτήσεις εργαζόμενων).

Εάν την αίτηση για την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας υποβάλλει πιστωτής, τότε κλητεύεται ο οφειλέτης ο οποίος έχει δικαίωμα να προσβάλει τη διαταγή κήρυξης της αφερεγγυότητας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο δικαστής ορίζει συζήτηση, στην οποία οι διάδικοι μπορούν να προσκομίσουν τις αποδείξεις τους, με την επιφύλαξη ορισμένων περιορισμών και ο δικαστής οφείλει να αποφασίσει αν ο οφειλέτης βρίσκεται σε αφερεγγυότητα ή όχι, και όταν το κρίνει πρόσφορο, κηρύσσει την αφερεγγυότητα. Οι διαδικασίες ξεκινούν επίσης εάν ο οφειλέτης αποδεχθεί την κήρυξη της αφερεγγυότητας, δεν εναντιωθεί σε αυτή ή δεν εμφανιστεί στη συζήτηση.

Οι οφειλέτες που είναι φυσικά πρόσωπα σε κατάσταση υφιστάμενης ή επικείμενης αφερεγγυότητας, με οικονομικές υποχρεώσεις που κατ' εκτίμηση δεν υπερβαίνουν το ποσό των πέντε εκατομμυρίων ευρώ έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για την έναρξη διαδικασίας που αποσκοπεί στη σύναψη *εξωδικαστικής συμφωνίας πληρωμής*. Το ίδιο δικαίωμα έχουν τα νομικά πρόσωπα που πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 631 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας.

Η απόφαση έναρξης διαδικασιών αφερεγγυότητας παράγει έννομα αποτελέσματα από την έκδοσή της, ακόμη και αν έχει ασκηθεί έφεση κατ' αυτής.

Δημοσίευση της διαταγής κήρυξης της αφερεγγυότητας:

Η διαταγή κήρυξης της αφερεγγυότητας πρέπει να δημοσιευτεί κατά προτίμηση με ηλεκτρονικά μέσα και απόσπασμα της απόφασης πρέπει να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα. Αν ωστόσο ο δικαστής το κρίνει αναγκαίο μπορεί να διατάξει τη δημοσίευσή της σε περισσότερα μέσα.

Προσωρινά μέτρα:

Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος την έναρξη διαδικασιών αφερεγγυότητας και, ανάλογα με την περίπτωση, μετά την παροχή εξασφάλισης για την κάλυψη δυνητικών υποχρεώσεων, ο δικαστής, αφού κάνει δεκτή την αίτηση, μπορεί να διατάξει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τη διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, κατά τον τρόπο που προβλέπει το γενικό δικονομικό δίκαιο.

3 Ποια περιουσιακά στοιχεία ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία; Πώς αντιμετωπίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από τον οφειλέτη ή που περιέρχονται σε αυτόν μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας;

Περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τα δικαιώματα του οφειλέτη κατά τον χρόνο κήρυξης της αφερεγγυότητας ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία ή στα «περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στη διαδικασία», όπως και όλα τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτά ή επαναποκτά ο οφειλέτης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Εξαιρούνται τα περιουσιακά στοιχεία που κατά τον νόμο είναι ακατάσχετα.

Οι πιστωτές με ειδικά προνόμια σε πλοία ή αεροσκάφη μπορούν να διαχωρίσουν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία από την πτωχευτική περιουσία, προβαίνοντας στις πράξεις που τους επιτρέπει η ειδική νομοθεσία.

Στις διαδικασίες αφερεγγυότητας στις οποίες ο οφειλέτης είναι έγγαμο φυσικό πρόσωπο, τα χωριστά περιουσιακά στοιχεία του θα ανήκουν στα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στη διαδικασία, και εάν έχει συνάψει συμφωνία κοινοκτημοσύνης, τα κοινά περιουσιακά στοιχεία θα περιλαμβάνονται επίσης στη διαδικασία, εάν είναι αναγκαία για την κάλυψη των υποχρεώσεων του οφειλέτη.

Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν επιτάσσουν τη διακοπή της δραστηριότητας του οφειλέτη και ο οφειλέτης μπορεί να συνεχίσει την επιχειρηματική του δραστηριότητα, σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας για την έγκριση ή την αναστολή των εξουσιών του. Γενικά, οι διαχειριστές πρέπει να εγκρίνουν τη διαχείριση ή τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων όταν οι εξουσίες του οφειλέτη είναι εποπτευόμενες, ωστόσο μπορεί να επιτρέπεται η έγκριση ορισμένων πράξεων γενικής φύσης που εντάσσονται στη συνήθη δραστηριότητα της εταιρίας. Καταρχήν, έως την επικύρωση της συμφωνίας με τους πιστωτές ή την έναρξη της εκκαθάρισης, δεν επιτρέπεται η σύσταση βάρους επί των περιουσιακών στοιχείων για τη χρηματοδότηση της αφερέγγυας εταιρίας, χωρίς την έγκριση του δικαστή. Στην παρακάτω ενότητα εξηγούνται οι συμφωνίες αναστολής ή εποπτείας των εξουσιών του οφειλέτη.

Το ήμισυ των νέων ταμειακών διαθεσίμων που προκύπτουν στο πλαίσιο διαδικασίας αναχρηματοδότησης θεωρείται απαίτηση κατά της πτωχευτικής περιουσίας.

4 Ποιες εξουσίες έχουν ο οφειλέτης και ο διαχειριστής της διαδικασίας αφερεγγυότητας, αντίστοιχα;

Οι εξουσίες του οφειλέτη

Καταρχήν, γίνεται διάκριση μεταξύ των εκούσιων και των υποχρεωτικών διαδικασιών (άρθρο 29). Στην πρώτη περίπτωση, ο οφειλέτης εξακολουθεί να διαχειρίζεται και να διαθέτει τα περιουσιακά του στοιχεία και υπόκειται στην εποπτεία του διαχειριστή, από τον οποίο απαιτείται να λαμβάνει έγκριση ή συγκατάθεση. Στις υποχρεωτικές διαδικασίες, αναστέλλονται οι εξουσίες του οφειλέτη περί διαχείρισης και διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων, και ο οφειλέτης υποκαθίσταται από τον διαχειριστή. Σκοπός της εν λόγω ρύθμισης είναι να διατηρηθούν τα περιουσιακά στοιχεία και να διαφυλαχθεί η έκβαση της διαδικασίας και όχι να επιβληθεί κύρωση στον οφειλέτη.

Κριτήριο, ωστόσο, αποτελεί η συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας του οφειλέτη, και για αυτόν τον λόγο, το άρθρο 111 επιτρέπει στον διαχειριστή να συντάξει κατάλογο των δραστηριοτήτων που λόγω της φύσης και του αριθμού τους εξαιρούνται από τον αναγκαίο έλεγχο. Το εν λόγω σύστημα είναι ευέλικτο, διότι ο δικαστής μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση, να διατάξει την αναστολή των εξουσιών στις εκούσιες διαδικασίες και την άσκηση εποπτείας, με τους όρους μιας συμφωνίας έγκρισης ή συγκατάθεσης στις υποχρεωτικές διαδικασίες, κάνοντας μνεία των κινδύνων που επιδιώκει να αποτρέψει και του οφέλους που επιδιώκει να αποκομίσει.

Παρομοίως, με αίτημα του διαχειριστή, η αρχική συμφωνία περιορισμού ή μεταβίβασης εξουσιών μπορεί να τροποποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, και πάλι με αιτιολογημένη απόφαση και μετά από εξέταση του οφειλέτη (η αλλαγή δεν επέρχεται αυτοδίκαια), με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω αλλαγή θα υποβληθεί στις ίδιες

διατυπώσεις δημοσιότητας με την απόφαση κήρυξης της αφερεγγυότητας.

Η περάτωση των διαδικασιών συνεπάγεται την άρση του περιορισμού των εξουσιών. Διαφορετικά, αυτοί παρατείνονται έως την επικύρωση της συμφωνίας με τους πιστωτές, με την οποία μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί στις εξουσίες του οφειλέτη ή να αποκλείονται. Εάν η διαδικασία αφερεγγυότητας περατωθεί με εκκαθάριση, η έναρξη αυτού του σταδίου συνεπάγεται αναστολή των εξουσιών του οφειλέτη.

Ο νόμος περί αφερεγγυότητας, κατά κανόνα, αποσκοπεί να διατηρήσει αμετάβλητα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που υπάγονται στις διαδικασίες αφερεγγυότητας· ωστόσο, ενίοτε, είναι πιθανή η πώληση επιμέρους περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη κατά τη διάρκεια διαδικασιών αφερεγγυότητας, με την έγκριση του δικαστή, η οποία σε ορισμένες περιπτώσεις δεν θα είναι αναγκαία. Η πώληση μονάδων παραγωγής κατά τη διάρκεια διαδικασιών αφερεγγυότητας είναι επίσης δυνατή, σύμφωνα με τα άρθρα 215 επ. του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας.

Κατ' εξαίρεση από τον γενικό κανόνα της συνέχισης της δραστηριότητας του οφειλέτη, ορίζεται ότι έπειτα από αίτημα του διαχειριστή και εξέταση του οφειλέτη και των εκπροσώπων των εργαζόμενων, τα γραφεία του οφειλέτη μπορεί να σφραγιστούν και η δραστηριότητά του να ανασταλεί. Όταν αυτό συνεπάγεται τη συλλογική λύση, αναστολή ή τροποποίηση των συμβάσεων εργασίας, ο δικαστής οφείλει να ενεργήσει σύμφωνα με ειδικούς κανόνες.

Ο νόμος επιβάλλει επίσης συγκεκριμένες υποχρεώσεις ως προς τις οικονομικές καταστάσεις του οφειλέτη, ενώ τα έννομα αποτελέσματα των διαδικασιών αφερεγγυότητας επί των διοικητικών οργάνων των αφερέγγυων νομικών προσώπων ρυθμίζονται ξεχωριστά.

Διορισμός και εξουσίες των διαχειριστών αφερεγγυότητας:

Ο διαχειριστής είναι το πρόσωπο ή το όργανο που διορίζεται υποχρεωτικά, συνεπικουρεί τον δικαστή και αναλαμβάνει τη διαχείριση των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, ο δικαστής διατάσσει την έναρξη της δεύτερης φάσης της διαδικασίας, που περιλαμβάνει οτιδήποτε αφορά τον διορισμό, τις εφαρμοστέες διατάξεις, τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες του διαχειριστή.

Ο διαχειριστής επιλέγεται από τον κατάλογο των φυσικών και νομικών προσώπων που έχουν εγγραφεί εκουσίως στο Δημόσιο Μητρώο Αφερεγγυότητας (Registro Público Concursal), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του νόμου. Για τους εν λόγω σκοπούς, οι διαδικασίες αφερεγγυότητας διακρίνονται σε μικρής, μεσαίας και μεγάλης κλίμακας διαδικασίες. Ο πρώτος διορισμός από τον κατάλογο πραγματοποιείται αρχικά με κλήρωση και στη συνέχεια κατά σειρά, με εξαίρεση τις μεγάλης κλίμακας διαδικασίες, στις οποίες ο δικαστής μπορεί να διορίσει τον διαχειριστή που θεωρεί καταλληλότερο, εκθέτοντας τους σχετικούς λόγους και σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει ο νόμος. Στις διαδικασίες αφερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ο δικαστής πρέπει να διορίσει τον διαχειριστή μεταξύ των διαχειριστών που προτείνει το Ταμείο Εύτακτης Αναδιάρθρωσης των Τραπεζικών Ιδρυμάτων (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria). Ο δικαστής πρέπει να διορίσει τους διαχειριστές από τα πρόσωπα που προτείνει η Εθνική Επιτροπή Χρηματαγορών (Comisión Nacional del Mercado de Valores) στις διαδικασίες αφερεγγυότητας ιδρυμάτων που τελούν υπό την εποπτεία της ή την εποπτεία της Κοινοπραξίας Ασφαλιστικών Αποζημιώσεων (Consortio de Compensación de Seguros) στην περίπτωση ασφαλιστικών εταιριών.

Κατά κανόνα, διορίζεται μόνον ένας διαχειριστής. Κατ' εξαίρεση, στις διαδικασίες αφερεγγυότητας, όταν δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, ο εισηγητής δικαστής μπορεί να διορίσει ως δεύτερο διαχειριστή έναν πιστωτή της δημόσιας διοίκησης ή έναν πιστωτή που είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που συνδέεται ή λογοδοτεί στην εν λόγω αρχή δημόσιας διοίκησης.

Τα άρθρα 57 επ. του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας ορίζουν λεπτομερώς το νομικό καθεστώς του διαχειριστή, ο οποίος αναλαμβάνει τα ακόλουθα είδη καθηκόντων: αρμοδιότητες δικονομικής φύσης· αρμοδιότητες ως προς τον οφειλέτη ή τα διοικητικά του όργανα· αρμοδιότητες ως προς εργασιακά ζητήματα· αρμοδιότητες ως προς τα δικαιώματα των πιστωτών· αρμοδιότητες υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης· αρμοδιότητες ως προς τη ρευστοποίηση ή την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων· και γραμματειακές αρμοδιότητες. Η πιο σημαντική αρμοδιότητα των διαχειριστών είναι η υποβολή της έκθεσης του άρθρου 292, στην οποία πρέπει να επισυνάψουν πρόταση απογραφής των περιουσιακών στοιχείων και τον πίνακα των πιστωτών.

Η πληρωμή των διαχειριστών καθορίζεται από τον δικαστή, σύμφωνα με την κλίμακα αμοιβών που προβλέπεται στο Βασιλικό Διάταγμα αριθ. 1860/2004, της 6ης Σεπτεμβρίου 2004.

Ο διαχειριστής οφείλει να αποδεχθεί τον διορισμό του, τον οποίο ο δικαστής μπορεί να απορρίψει ή να ανακαλέσει για δικαιολογημένη αιτία. Οι διαχειριστές μπορεί επίσης να διορίζουν εξουσιοδοτημένους βοηθούς για να τους παρέχουν συνδρομή στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ο εισηγητής δικαστής

Αρμόδια για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας είναι τα εμπορικά δικαστήρια, τα οποία αποτελούν εξειδικευμένα δικαστήρια του συστήματος απονομής της αστικής δικαιοσύνης. Ο δικαστής κηρύσσει την αφερεγγυότητα και καθοδηγεί τη διαδικασία. Το άρθρο 86γ του Οργανικού Νόμου αριθ. 6/1985, της 1ης Ιουλίου 1985, περί του δικαστικού σώματος (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) παραθέτει σε κατάλογο τις αρμοδιότητες των εμπορικών δικαστών, στις οποίες περιλαμβάνονται, ιδίως, τα ζητήματα που προκύπτουν στις διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Με τη διαταγή κήρυξης της αφερεγγυότητας, ή προγενέστερα ως ασφαλιστικό μέτρο, ο δικαστής μπορεί να περιορίσει τα θεμελιώδη δικαιώματα του οφειλέτη. Στους εν λόγω περιορισμούς μπορεί να περιλαμβάνεται:

α) η παρακολούθηση των ταχυδρομικών και τηλεφωνικών επικοινωνιών·

β) η υποχρέωση διαμονής στην περιοχή όπου βρίσκεται η διεύθυνσή του, επιτρεπομένης της κατ' οίκον σύλληψης· και

γ) η είσοδος και έρευνα της κατοικίας.

Εάν ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο, τα εν λόγω μέτρα μπορεί να ληφθούν ως προς το σύνολο ή μέρος των μελών του υφιστάμενου διοικητικού συμβουλίου ή των εκκαθαριστών του, και ως προς τα πρόσωπα που είχαν ασκήσει τα εν λόγω καθήκοντα κατά τα προηγούμενα δύο έτη.

Τα άρθρα 52 και 53 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας απονέμουν «αποκλειστική και αποκλείουσα» αρμοδιότητα στον εισηγητή δικαστή για μια σειρά ζητημάτων που αφορούν, σε γενικές γραμμές, όλες τις πράξεις που στρέφονται κατά των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή συναρτώνται άμεσα με αυτά. Ο δικαστής είναι επίσης αρμόδιος να αποδέχεται ή να αναστέλλει συλλογικά τις συμβάσεις εργασίας, όταν ο εργοδότης κηρύσσεται αφερέγγυος, και να εκδικάζει τις αγωγές αποζημίωσης που ασκούνται κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των εκκαθαριστών της αφερέγγυας εταιρίας.

Για την έκδοση προδικαστικών αποφάσεων, και αποκλειστικά για τους σκοπούς των διαδικασιών αφερεγγυότητας, η αρμοδιότητα του δικαστή εκτείνεται επίσης στα διοικητικά ή κοινωνικά ζητήματα που συνδέονται άμεσα με τις διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Ο νόμος περί αφερεγγυότητας ορίζει επίσης κανόνες για τη διεθνή και την κατά τόπον αρμοδιότητα και ειδικούς κανόνες για τη δικονομική διαδικασία που πρέπει να τηρηθεί, οι οποίοι υπερισχύουν των γενικών δικονομικών κανόνων που θεσπίζει η νομοθεσία.

5 Κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορεί να προταθεί συμψηφισμός;

Μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός των απαιτήσεων ή των οφειλών του οφειλέτη. Ωστόσο, ο συμψηφισμός επιτρέπεται εάν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτού πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας, ακόμη κι αν η απόφαση εκδόθηκε μεταγενέστερα. Οι εν λόγω προϋποθέσεις ορίζονται γενικά στο άρθρο 1196 του Αστικού Κώδικα (*Código Civil*) (αμοιβαίες απαιτήσεις, ομοειδείς οφειλές που να έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες και απαιτητές).

Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας που έχουν στοιχείο αλλοδαπότητας εξαιρούνται από τον εν λόγω κανόνα, εάν το δίκαιο που διέπει την ανταπαίτηση του οφειλέτη επιτρέπει την εξαίρεση σε καταστάσεις αφερεγγυότητας.

6 Ποια αποτελέσματα έχουν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας επί των

υφισταμένων συμβάσεων στις οποίες ο οφειλέτης αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος;

Αποτελέσματα επί των συμβάσεων στις οποίες ο οφειλέτης αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος:

Το αναδιατυπωμένο κείμενο του νόμου περί αφερεγγυότητας ρυθμίζει τα αποτελέσματα των διαδικασιών αφερεγγυότητας επί των συμβάσεων που έχει συνάψει ο οφειλέτης με τρίτους, στα άρθρα 156 επ., οι διατάξεις των οποίων διέπουν τις συμβάσεις εκείνες των οποίων η εκτέλεση εκκρεμούσε πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας. Το ζήτημα εξετάζεται σε συνάρτηση με τις διμερείς συμβάσεις, διότι οι μονομερείς συμβάσεις θα καθορίζουν την αναγνώριση των απαιτήσεων των τρίτων πιστωτών ή το αίτημα να περιληφθούν οι απαιτήσεις τους στα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στις διαδικασίες, όπως ορίζει το άρθρο 157. Οι συμβάσεις με τη δημόσια διοίκηση ρυθμίζονται με ειδικό διοικητικό νόμο.

Κατά γενική αρχή, το άρθρο 156 ορίζει ότι μόνη η κήρυξη της αφερεγγυότητας δεν θίγει τις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις, στις οποίες εκκρεμεί η εκτέλεση ενοχών από τον οφειλέτη ή τον αντισυμβαλλόμενο. Οι ενοχές του οφειλέτη βαρύνουν την πτωχευτική περιουσία. Κάθε τυχόν αποζημίωση λόγω καταγγελίας συνιστά επίσης απαίτηση κατά της πτωχευτικής περιουσίας.

Για την ενίσχυση του κύρους των εν λόγω συμβάσεων, ο νόμος θεωρεί άκυρη κάθε ρήτρα που παρέχει εξουσία ακύρωσης ή καταγγελίας της σύμβασης αποκλειστικά λόγω της κήρυξης της αφερεγγυότητας ενός από τους συμβαλλόμενους.

Προς όφελος των διαδικασιών αφερεγγυότητας, ο διαχειριστής (σε περίπτωση αναστολής) ή ο οφειλέτης (σε περίπτωση εποπτείας) μπορεί να ζητήσει τη λύση της σύμβασης από τον εισηγητή δικαστή. Στις εν λόγω περιπτώσεις, ο δικαστής πρέπει να κλητεύσει τον οφειλέτη, τον διαχειριστή και τον αντισυμβαλλόμενο να εμφανιστούν ενώπιον του δικαστηρίου. Εάν έχει συναφθεί συμφωνία μεταξύ των προσώπων που προσέρχονται στο δικαστήριο, ο δικαστής θα εκδώσει διαταγή λύσης της σύμβασης. Διαφορετικά, η διαφορά θα εξεταστεί μέσω παρεμπόμπουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας και ο δικαστής θα αποφασίσει για κάθε ζήτημα που αφορά την επιστροφή των πληρωμών και την αποζημίωση, οι οποίες θα βαρύνουν την πτωχευτική περιουσία, και σίγουρα ενδέχεται να μην είναι επωφελείς εάν το ποσό είναι υψηλό.

Καταγγελία λόγω αθέτησης της σύμβασης:

Η κήρυξη της αφερεγγυότητας δεν θίγει την καταγγελία των διμερών συμβάσεων από οποιονδήποτε συμβαλλόμενο, λόγω μεταγενέστερης αθέτησης. Σε περίπτωση συμβάσεων διαρκούς εκτέλεσης, το δικαίωμα της καταγγελίας μπορεί επίσης να ασκηθεί εάν η αθέτηση επήλθε πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας. Ωστόσο, ακόμη κι αν υπάρχουν λόγοι καταγγελίας, ο δικαστής, ενεργώντας υπέρ των διαδικασιών αφερεγγυότητας, μπορεί να διατάξει την εκτέλεση της σύμβασης, ενώ οι πληρωμές που οφείλει ή πρέπει να εκτελέσει ο οφειλέτης βαρύνουν την πτωχευτική περιουσία.

Οι αγωγές που έχουν ως αντικείμενο τη λύση των συμβάσεων πρέπει να ασκούνται ενώπιον του εισηγητή δικαστή, στο πλαίσιο παρεμπόμπουσας διαδικασίας αφερεγγυότητας. Εάν το αίτημα γίνει δεκτό (και, ως εκ τούτου, συμφωνηθεί η λύση της σύμβασης), αίρεται κάθε ανεξόφλητη οικονομική υποχρέωση. Ως προς τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές υποχρεώσεις, στις διαδικασίες αφερεγγυότητας θα περιλαμβάνονται οι απαιτήσεις των πιστωτών που έχουν εκτελέσει τις συμβατικές τους ενοχές, αν ο οφειλέτης αθέτησε τη σύμβαση πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας· εάν η αθέτηση επήλθε μεταγενέστερα, οι απαιτήσεις των συμβαλλομένων που έχουν εκτελέσει τις ενοχές τους θα βαρύνουν την πτωχευτική περιουσία. Στις απαιτήσεις θα περιλαμβάνεται κάθε τυχόν αποζημίωση λόγω ζημίας.

Το άρθρο 169 επ. του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις που ρυθμίζουν τα έννομα αποτελέσματα επί των συμβάσεων εργασίας, και το επόμενο άρθρο ρυθμίζει τα έννομα αποτελέσματα επί των συμβάσεων με τα στελέχη της ανώτερης διοίκησης.

7 Ποια αποτελέσματα έχουν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας επί των ατομικών διώξεων εκ μέρους πιστωτών (εκτός εάν υφίσταται

εκκρεμοδικία);

Απαγόρευση άσκησης αγωγών για την έκδοση νέων αναγνωριστικών αποφάσεων

Οι δικαστές των πολιτικών και εργατικών δικαστηρίων δεν μπορούν να κάνουν δεκτές τις αγωγές που θα έπρεπε να εκδικαστούν από τον εισηγητή δικαστή (κυρίως, όσες στρέφονται κατά των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη).

Εάν κάποια από τις εν λόγω αγωγές έγινε δεκτή εκ παραδρομής, θα διαταχθεί η περάτωση όλων των διαδικασιών και κάθε τυχόν μέτρο που θα ληφθεί θα είναι άκυρο. Οι δικαστές των εμπορικών δικαστηρίων δεν πρέπει επίσης να κάνουν δεκτή οποιαδήποτε αγωγή ασκείται μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας και έως την περάτωσή τους, εάν η εν λόγω αγωγή αφορά εταιρικές υποχρεώσεις και στρέφεται κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου των αφερέγγυων κεφαλαιουχικών εταιριών λόγω παράβασης των καθηκόντων τους, εφόσον υπάρχουν λόγοι υπαγωγής σε εκκαθάριση.

Αποτελέσματα της κήρυξης της αφερεγγυότητας επί των διαδικασιών εκτέλεσης και είσπραξης κατά των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη:

Ο γενικός κανόνας είναι ότι μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, δεν επιτρέπεται η έναρξη ατομικών διώξεων, δικαστικά ή εξωδικαστικά, και η συνέχιση των διοικητικών ή φοροεισπρακτικών διαδικασιών σε βάρος των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Σε περίπτωση παράβασης της εν λόγω απαγόρευσης η εν λόγω πράξη κηρύσσεται άκυρη. Ο κανόνας θεσπίζει δύο εξαιρέσεις κατά τις οποίες η εκτέλεση μπορεί να συνεχιστεί παρά την κήρυξη της αφερεγγυότητας και έως την επικύρωση του σχεδίου της εκκαθάρισης:

α) στις διοικητικές διαδικασίες εκτέλεσης για τις οποίες έχουν εκδοθεί διαταγές κατάσχεσης· και

β) στις διαδικασίες εκτέλεσης λόγω εργατικών απαιτήσεων, με τις οποίες κατάσχονται περιουσιακά στοιχεία που ανήκαν στον οφειλέτη πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας, με τον όρο ότι τα κατασχεμένα περιουσιακά στοιχεία δεν είναι αναγκαία για τη συνέχιση της επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας του οφειλέτη.

Ως προς τις εκκρεμείς διαδικασίες εκτέλεσης, το άρθρο 55 παράγραφος 2 ορίζει ότι οι πράξεις που βρίσκονται σε εξέλιξη πρέπει να ανασταλούν από την ημερομηνία κήρυξης της αφερεγγυότητας, παρότι οι αντίστοιχες απαιτήσεις μπορεί να εξεταστούν στο πλαίσιο των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

Η εκτέλεση των εμπράγματων ασφαλειών διέπεται από ειδικούς κανόνες, που παρατίθενται στην επόμενη ενότητα, διότι περιλαμβάνει τη διαχείριση των αποτελεσμάτων επί συγκεκριμένων απαιτήσεων.

8 Ποια αποτελέσματα έχουν οι διαδικασίες αφερεγγυότητας επί των εκκρεμών κατά τον χρόνο της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας δικών;

Αποτελέσματα επί των εκκρεμών αναγνωριστικών δικών κατά τον χρόνο κήρυξης της αφερεγγυότητας

Οι αναγνωριστικές δίκες στις οποίες μετέχει ο οφειλέτης και οι οποίες εκκρεμούν κατά τον χρόνο κήρυξης της αφερεγγυότητας θα συνεχίζονται έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, ωστόσο, κατά παρέκκλιση των παραπάνω, οι αγωγές αποζημίωσης των νομικών προσώπων κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου, των εκκαθαριστών ή των ορκωτών ελεγκτών τους, θα συνεκδικάζονται με τις διαδικασίες αφερεγγυότητας, ενώ θα τηρείται η δικονομική τους διαδικασία.

Διαιτησία: οι συμφωνίες διαιτησίας στις οποίες συμβάλλεται ο οφειλέτης, καθίστανται άκυρες κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αφερεγγυότητας (άρθρο 52)· ως εκ τούτου, απαγορεύεται η έναρξη της διαιτησίας μετά την κήρυξη της αφερεγγυότητας. Όσες δίκες διαιτησίας βρίσκονται σε εξέλιξη θα συνεχίζονται έως την έκδοση της αμετάκλητης απόφασης διαιτησίας.

Το δικαίωμα του οφειλέτη για την άσκηση αγωγών:

Ο νόμος οριοθετεί το δικαίωμα του οφειλέτη να ασκεί αγωγές σύμφωνα με τις εξουσίες που του επιφυλάσσονται. Γενικά, εάν ο οφειλέτης τελεί υπό διαχείριση, ο διαχειριστής έχει το δικαίωμα να ασκεί τις μη προσωποπαγείς αγωγές· εάν ο οφειλέτης τελεί υπό εποπτεία, έχει το δικαίωμα να ασκεί αγωγές έπειτα από τη λήψη κατάλληλης έγκρισης του διαχειριστή, εφόσον αυτές θίγουν τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Σε περίπτωση εποπτείας, εάν ο διαχειριστής θεωρήσει σκόπιμη την άσκηση αγωγής προς όφελος των διαδικασιών αφερεγγυότητας και ο οφειλέτης δεν προβεί στην εν λόγω άσκηση, ο δικαστής μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον διαχειριστή προς τούτο.

9 Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της συμμετοχής των πιστωτών στη διαδικασία αφερεγγυότητας;

Συμμετοχή των πιστωτών στις διαδικασίες αφερεγγυότητας

Οι πιστωτές επιτρέπεται να υποβάλουν στον δικαστή αίτηση κήρυξης αφερεγγυότητας και ο οφειλέτης δύναται να εναντιωθεί στην εν λόγω αίτηση, οπότε και θα διεξαχθεί συζήτηση στο ακροατήριο και ο δικαστής θα εκδώσει απόφαση με τη μορφή διαταγής. Εάν ο δικαστής κηρύξει την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, αυτές θα θεωρούνται «υποχρεωτικές», πράγμα που κατά κανόνα συνεπάγεται την αναστολή των δικαιωμάτων του οφειλέτη περί διαχείρισης και διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και την αντικατάστασή του από τον διαχειριστή.

Μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι πιστωτές λαμβάνουν προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευση της διαταγής στην Επίσημη Εφημερίδα για να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους, και ο διαχειριστής οφείλει να ενημερώσει κάθε πιστωτή που προσδιορίζεται στα έγγραφα του διαχειριστή για την υποχρέωσή του να αναγγείλει τις απαιτήσεις του. Η προθεσμία δεν διαφέρει για τους πιστωτές που είναι κάτοικοι εξωτερικού. Η εν λόγω αναγγελία πρέπει να είναι γραπτή, να απευθύνεται στον διαχειριστή, να προσδιορίζει την απαίτηση με τις αναγκαίες πληροφορίες για το ποσό, τις ημερομηνίες κατά τις οποίες γεννήθηκε και κατέστη ληξιπρόθεσμη η απαίτηση, τα χαρακτηριστικά και την αναμενόμενη κατάταξη, και εάν γίνεται επίκληση ειδικού προνομίου, να προσδιορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα που υπόκεινται σε πληρωμή και τα στοιχεία καταχώρισής τους στο μητρώο. Πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν τα αποδεικτικά έγγραφα. Η εν λόγω αναγγελία μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά.

Ο διαχειριστής οφείλει να αποφασίσει για κάθε απαίτηση αν θα συμπεριληφθεί ή θα αποκλειστεί και το ποσό αυτής, καθώς επίσης και την κατάταξή της στον πίνακα πιστωτών που θα επισυνάψει στην έκθεσή του. Οι πιστωτές που δεν έχουν ικανοποιηθεί από την κατάταξη ή το ποσό της απαίτησης ή δεν περιλήφθηκαν στον πίνακα μπορούν να προσβάλουν την έκθεση μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, με αίτηση για παρεμπόδιση διαδικασίας αφερεγγυότητας, επί της οποίας θα εκδώσει απόφαση ο δικαστής. Πριν από την υποβολή της έκθεσης (εντός των 10 ημερών που προηγούνται της υποβολής της) ο διαχειριστής αποστέλλει ηλεκτρονική γνωστοποίηση στους πιστωτές στη διεύθυνση που έχει στη διάθεσή του, ενημερώνοντας τους για το προσχέδιο του πίνακα πιστωτών και της απογραφής. Οι πιστωτές που δεν έχουν ικανοποιηθεί μπορεί να απευθυνθούν στον διαχειριστή για τη διόρθωση οποιουδήποτε σφάλματος ή την παροχή κάθε άλλης αναγκαίας πληροφορίας.

Οι πιστωτές συμμετέχουν επίσης στα στάδια της συμφωνίας και της εκκαθάρισης. Στο στάδιο της συμφωνίας, μπορεί να υποβάλουν πρόταση συμφωνίας και να παράσχουν τη συναίνεσή τους ως προς την αρχική πρόταση συμφωνίας που είχε καταθέσει ο οφειλέτης. Σε κάθε περίπτωση, θα κλητευτούν σε συνέλευση πιστωτών στην οποία θα συζητηθεί η συμφωνία και θα ψηφιστεί η επικύρωσή της. Τα παραπάνω προϋποθέτουν την απαρτία που ορίζει το άρθρο 124 του νόμου περί αφερεγγυότητας. Η εν λόγω διαδικασία μπορεί επίσης να είναι γραπτή όταν οι πιστωτές είναι περισσότεροι από τριακόσιοι.

Ορισμένοι πιστωτές μπορεί να προσβάλουν την επικύρωση της συμφωνίας (όσοι δεν συμμετέχουν στη συνέλευση ή όσοι στερήθηκαν παράτυπα το δικαίωμα ψήφου), ενώ μετά την επικύρωση, οι πιστωτές μπορεί να ζητήσουν τη μη συμμόρφωση με τη συμφωνία.

Στο στάδιο της εκκαθάρισης, οι πιστωτές μπορεί να υποβάλουν σχόλια για το σχέδιο εκκαθάρισης που προσκόμισε ο διαχειριστής και την τελική έκθεση, πριν από την κήρυξη της περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

Στο στάδιο της κατάταξης, οι πιστωτές έχουν την ιδιότητα του διαδικού και μπορεί να υποβάλουν σχόλια επί της έκθεσης του διαχειριστή και της γνώμης της εισαγγελίας, αν και δεν μπορούν να εγείρουν νομότυπα

χωριστές απαιτήσεις κατάταξης.

Τέλος, ως προς την περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι πιστωτές μπορεί επίσης να υποβάλουν σχόλια προσβάλλοντας την περάτωση σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

10 Με ποιον τρόπο μπορεί ο διαχειριστής/διαχειρίστρια αφερεγγυότητας να χρησιμοποιήσει ή να διαθέσει περιουσιακά στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας;

Διάθεση των περιουσιακών στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας στο αρχικό στάδιο

Με δεδομένο ότι οι διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν αναστέλλουν τη δραστηριότητα του οφειλέτη, μετά την κήρυξη της αφερεγγυότητας, ο οφειλέτης μπορεί να συνεχίσει να διαθέτει τα περιουσιακά του στοιχεία με τους όρους της συμφωνίας εποπτείας που έχει συναφθεί: εάν τελεί υπό εποπτεία, θα πρέπει να λάβει την έγκριση και τη συναίνεση του διαχειριστή, και εάν τελεί υπό διαχείριση, υπεύθυνος για τη διάθεση των περιουσιακών του στοιχείων θα είναι ο διαχειριστής.

Έως την επικύρωση της συμφωνίας ή την έναρξη της εκκαθάρισης, καταρχήν, τα περιουσιακά στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας δεν μπορεί να διατίθενται ή να επιβαρύνονται χωρίς την έγκριση του δικαστή. Δεν περιλαμβάνονται:

α) η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων που ο διαχειριστής θεωρεί αναγκαία για την κατοχύρωση της βιωσιμότητας της εταιρίας ή των ταμειακών διαθεσίμων που απαιτούνται για τη διαδικασία·

β) η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι αναγκαία για τη συνέχιση της δραστηριότητας του οφειλέτη, με τη διαβεβαίωση ότι το τίμημα ανταποκρίνεται αντικειμενικά στην αξία του περιουσιακού στοιχείου, όπως προκύπτει από την απογραφή· και

γ) η διάθεση των περιουσιακών στοιχείων που είναι σύμφυτα με τη συνέχιση της δραστηριότητας του οφειλέτη.

Στην τελευταία περίπτωση, όταν δεν αναστέλλεται το δικαίωμα του οφειλέτη περί διαχείρισης και διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων, ο διαχειριστής μπορεί να καθορίσει εκ των προτέρων τις πράξεις ή τις εργασίες που είναι σύμφυτες με την επιχειρηματική ή εμπορική δραστηριότητα της εταιρίας, και τις οποίες μπορεί να εκτελεί ο ίδιος ο οφειλέτης ανάλογα με τη φύση και το ποσό τους. Ο οφειλέτης μπορεί επίσης να προβαίνει στις εν λόγω πράξεις από τον χρόνο κήρυξης της αφερεγγυότητας και έως την ανάληψη καθηκόντων από τον διαχειριστή.

Διάθεση των περιουσιακών στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας στο στάδιο της εκκαθάρισης:

Δύο είναι τα κύρια στάδια της διαδικασίας της εκκαθάρισης:

α) διαχείριση των πράξεων εκκαθάρισης σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που προβλέπονται από τον νόμο, για τις περιπτώσεις στις οποίες δεν έχουν εφαρμοστεί ειδικοί κανόνες στη διαδικασία εκκαθάρισης από τον εισηγητή δικαστή (άρθρο 405 επ.)

β) πληρωμή των πιστωτών και κατά της πτωχευτικής περιουσίας, με τον όρο ότι η πληρωμή μπορεί να ξεκινήσει ακόμη κι αν δεν έχει περατωθεί η εκκαθάριση.

Ωστόσο, πρέπει να διευκρινιστεί ότι στο εν λόγω στάδιο της διαδικασίας δεν διενεργούνται όλες οι εργασίες της εκκαθάρισης. Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να ρευστοποιηθούν στο αρχικό στάδιο για σκοπούς εκτός της πληρωμής των πιστωτών, όπως στις παρακάτω περιπτώσεις: τα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στις διαδικασίες μπορεί να διαφυλαχθούν για τη διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας του οφειλέτη· οι πιστωτές με προνόμια επί πλοίων ή αεροσκαφών μπορεί να διαχωρίσουν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία από την πτωχευτική περιουσία προβαίνοντας στις πράξεις που τους επιτρέπει η ειδική νομοθεσία· και τέλος, ορισμένες ατομικές διώξεις που κινούνται από επιμέρους προνομιούχους πιστωτές πριν από τις διαδικασίες αφερεγγυότητας μπορεί να συνεχιστούν, όπως και οι διοικητικές διαδικασίες εκτέλεσης εάν η διαταγή κατάσχεσης είχε εκδοθεί πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας.

Ο νόμος θεσπίζει συγκεκριμένους κανόνες για την εκποίηση των μονάδων παραγωγής κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αφερεγγυότητας (με γνώμονα την αρχή της προστασίας της εταιρίας), ώστε με μία μόνον σύμβαση πώλησης να μεταβιβάζονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία, και με ειδικούς κανόνες για τη μεταβίβαση των ευθυνών της επίμαχης δραστηριότητας.

Καταρχήν, η εκποίηση των παραγωγικών μονάδων συνεπάγεται τη μεταβίβαση όλων των συμβάσεων που συνδέονται οργανικά με τη δραστηριότητα, αλλά όχι την ανάληψη των οφειλών που προϋπήρχαν των διαδικασιών αφερεγγυότητας, εκτός αν οι αγοραστές συνδέονται με τον οφειλέτη ή εφαρμόζονται οι εργασιακοί κανόνες για τη διαδοχή στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Στις εν λόγω περιπτώσεις, ο δικαστής μπορεί να συναινέσει ώστε ο αγοραστής να μην αναλάβει τους οφειλόμενους μισθούς ή τις αποζημιώσεις που εκκρεμούσαν πριν από τη διάθεση και να διατάξει την κάλυψή τους από το Ταμείο Εγγυήσεως Μισθών (Fondo de Garantía Salarial). Για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της εταιρίας, ο νέος αγοραστής και οι εργαζόμενοι μπορεί να συνάψουν συμφωνίες για την τροποποίηση των συλλογικών όρων εργασίας.

11 Ποιες απαιτήσεις δύνανται να αναγγελθούν κατά της πτωχευτικής περιουσίας του οφειλέτη και με ποιον τρόπο αντιμετωπίζονται οι απαιτήσεις που προκύπτουν μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας;

Μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι απαιτήσεις όλων των πιστωτών, ανέγγυων ή προνομιούχων, ανεξαρτήτως εθνικότητας και κατοικίας ανήκουν στο παθητικό του οφειλέτη. Σκοπός της ρύθμισης αυτής, σύμφωνα με τις αρχές της *par condicio creditorum* και της συμμόρφωσης με τον «κανόνα του επιμερισμού» (*ley del dividendo*), είναι η ίση μεταχείριση του συνόλου των απαιτήσεων στο πλαίσιο της επαληθευμένης αφερεγγυότητας του οφειλέτη και κατά τη ρύθμιση του συνόλου των οφειλών του.

Αρχικά γίνεται μια σημαντική διάκριση μεταξύ των πτωχευτικών πιστωτών και των πιστωτών που δεν θίγονται από τις διαδικασίες αφερεγγυότητας: των πιστωτών της πτωχευτικής περιουσίας.

Οι απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας περιγράφονται στο άρθρο 242 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας, σε εξαντλητικό κατάλογο, πράγμα που σημαίνει ότι οι απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνονται στον εν λόγω κατάλογο δεν θεωρούνται απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας. Καταρχήν, και στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, πρόκειται για απαιτήσεις που προέκυψαν μετά την κήρυξη της αφερεγγυότητας, λόγω των διαδικασιών ή της συνέχισης της δραστηριότητας του οφειλέτη ή από εξωσυμβατική ευθύνη. Ωστόσο, περιλαμβάνονται και άλλες περιπτώσεις, όπως οι απαιτήσεις καταβολής μισθού για τις τελευταίες 30 ημέρες εργασίας πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας, ποσού που δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του κατώτατου διεπαγγελματικού κατοχυρωμένου μισθού και οι απαιτήσεις διατροφής του οφειλέτη ή των προσώπων για τα οποία φέρει τη νομική υποχρέωση διατροφής.

Σε άλλες περιπτώσεις, οι εν λόγω απαιτήσεις απορρέουν από αποφάσεις που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια των διαδικασιών· για παράδειγμα, κατά τον καθορισμό των επιπτώσεων των αγωγών διάρρηξης ή λόγω της καταγγελίας συμβάσεων.

Το ήμισυ του ποσού των απαιτήσεων που απορρέουν από την εισροή νέων ταμειακών διαθεσίμων στο πλαίσιο συμφωνίας αναχρηματοδότησης μπορεί επίσης να θεωρηθεί απαίτηση κατά της πτωχευτικής περιουσίας.

Στην εκκαθάριση, οι απαιτήσεις που χορηγήθηκαν στον οφειλέτη στο πλαίσιο μιας συμφωνίας, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου, επίσης αποτελούν απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας.

Οι απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας «αφαιρούνται εκ των προτέρων»· δηλαδή, έχουν προτεραιότητα έναντι όλων των άλλων απαιτήσεων και δεν θίγονται από την αναστολή της σώρευσης των τόκων.

Οι απαιτήσεις μισθών για τις τελευταίες 30 ημέρες εργασίας πρέπει να καταβάλλονται αμέσως. Οι υπόλοιπες απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας καταβάλλονται μόλις καταστούν πληρωτές, ωστόσο ο διαχειριστής μπορεί να μεταβάλει τον εν λόγω κανόνα, εφόσον αυτό απαιτείται προς όφελος των διαδικασιών αφερεγγυότητας και τα περιουσιακά στοιχεία επαρκούν για την πληρωμή όλων των απαιτήσεων κατά της πτωχευτικής περιουσίας.

Ωστόσο, ο νόμος θεσπίζει συγκεκριμένους κανόνες (άρθρο 473) για τις περιπτώσεις όπου τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη τεκμαίρεται ότι δεν επαρκούν για την πληρωμή των απαιτήσεων κατά της πτωχευτικής περιουσίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι υποχρεωτική η περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Εάν ο διαχειριστής το προβλέψει, πρέπει να ενημερώσει τον δικαστή και να προχωρήσει στην πληρωμή των απαιτήσεων κατά της πτωχευτικής περιουσίας, σύμφωνα με καθορισμένη σειρά προτεραιότητας.

12 Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν την αναγγελία, την εξέλεξη και την τελική επαλήθευση των απαιτήσεων;

Μετά την έναρξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι πιστωτές λαμβάνουν προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευση της διαταγής στην Επίσημη Εφημερίδα για να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους, και ο διαχειριστής οφείλει να ενημερώσει κάθε πιστωτή που προσδιορίζεται στα έγγραφα του διαχειριστή για την υποχρέωσή του να αναγγείλει τις απαιτήσεις του. Δεν διατίθεται ειδικό έντυπο γι' αυτόν τον σκοπό. Η προθεσμία είναι η ίδια για τους πιστωτές που είναι κάτοικοι εξωτερικού, αν και θα εφαρμοστούν οι διατάξεις των άρθρων 53 και 55 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

Η αναγγελία της απαίτησης πρέπει να είναι έγγραφη, να απευθύνεται στον διαχειριστή, και να προσδιορίζει την απαίτηση με τις αναγκαίες πληροφορίες για το ποσό, τις ημερομηνίες κατά τις οποίες γεννήθηκε και κατέστη ληξιπρόθεσμη η απαίτηση, τα χαρακτηριστικά και την αναμενόμενη κατάταξη, και εάν γίνεται επίκληση ειδικού προνομίου, να προσδιορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα που υπόκεινται σε πληρωμή και τα στοιχεία καταχώρισής τους στο μητρώο. Πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν τα αποδεικτικά έγγραφα. Η εν λόγω αναγγελία μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά.

Ο διαχειριστής οφείλει να αποφασίσει για κάθε απαίτηση αν θα συμπεριληφθεί ή θα αποκλειστεί και το ποσό αυτής, καθώς επίσης και την κατάταξή της στον πίνακα πιστωτών που θα επισυνάψει στην έκθεσή του. Οι πιστωτές που δεν έχουν ικανοποιηθεί από την κατάταξη ή το ποσό της απαίτησης ή δεν περιλήφθηκαν στον πίνακα μπορούν να προσβάλουν την έκθεση μέσα σε προθεσμία 10 ημερών, με αίτηση για παρεμπόδιση διαδικασίας αφερεγγυότητας, επί της οποίας θα εκδώσει απόφαση ο δικαστής. Πριν από την υποβολή της έκθεσης (εντός των 10 ημερών που προηγούνται της υποβολής της) ο διαχειριστής αποστέλλει ηλεκτρονική γνωστοποίηση στους πιστωτές στη διεύθυνση που έχει στη διάθεσή του, ενημερώνοντας τους για το προσχέδιο του πίνακα πιστωτών και της απογραφής. Οι πιστωτές που δεν έχουν ικανοποιηθεί μπορεί να απευθυνθούν στον διαχειριστή για τη διόρθωση οποιουδήποτε σφάλματος ή την παροχή κάθε άλλης αναγκαίας πληροφορίας.

Οι πιστωτές που δεν αναγγέλλουν εγκαίρως τις απαιτήσεις τους μπορεί και πάλι να περιληφθούν στον πίνακα από τον διαχειριστή ή τον δικαστή, κατά την έκδοση απόφασης επί των ενστάσεων κατά του πίνακα των πιστωτών, αλλά με μειωμένη εξασφάλιση. Ωστόσο, οι απαιτήσεις του άρθρου 86 παράγραφος 3, οι απαιτήσεις που απορρέουν από τα έγγραφα του οφειλέτη, οι απαιτήσεις που περιλαμβάνονται σε έναν εκτελεστό τίτλο, οι απαιτήσεις που είναι εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλεια καταχωρισμένη στο δημόσιο μητρώο, οι απαιτήσεις που έχουν καταχωριστεί με άλλον τρόπο στις διαδικασίες αφερεγγυότητας ή σε άλλη δίκη, και οι απαιτήσεις που χρήζουν επαλήθευσης από τη δημόσια διοίκηση δεν θα έχουν μειωμένη εξασφάλιση γι' αυτούς τους λόγους και θα καταταχθούν ανάλογα.

Οι απαιτήσεις που δεν πληρούν ακόμη και τα εν λόγω κριτήρια για την περίληψή τους στον πίνακα, λόγω της εκπρόθεσμης αναγγελίας τους αποκλείονται από την πληρωμή στο πλαίσιο των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

13 Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν τη διανομή του προϊόντος της ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων; Με ποιον τρόπο κατατάσσονται οι απαιτήσεις και τα δικαιώματα των πιστωτών;

Ο νόμος κατατάσσει τις απαιτήσεις αφερεγγυότητας σε τρεις κατηγορίες (άρθρο 269): προνομιακές, μη εξασφαλισμένες και μειωμένης εξασφάλισης. Οι προνομιακές απαιτήσεις υποδιαιρούνται σε ειδικές και γενικές κατηγορίες και στη συνέχεια σε διαφορετικές κατηγορίες, όπως ορίζεται στο άρθρο 287. Η κατάταξη των απαιτήσεων σύμφωνα με τον νόμο περί αφερεγγυότητας πραγματοποιείται με αυτόματο τρόπο. Οι μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις συγκροτούν την κατηγορία των απαιτήσεων που απομένουν: όλες οι απαιτήσεις που δεν εμπίπτουν στις δύο κατηγορίες των προνομιακών απαιτήσεων ή των απαιτήσεων μειωμένης εξασφάλισης

είναι μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις.

A) Στις απαιτήσεις με ειδικό προνόμιο (άρθρο 270) περιλαμβάνονται:

1. Οι απαιτήσεις για τις οποίες έχει συσταθεί υποθήκη ακινήτου, ενέχυρο κινητών ή εμπράγματη ασφάλεια στα υποθηκευμένα ή ενεχυρασμένα περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα.
2. Οι απαιτήσεις για τις οποίες έχει συσταθεί ενέχυρο στις προσόδους από βεβαρημένη περιουσία.
3. Οι δανειακές απαιτήσεις επί ανακαινισμένων περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων των εργαζόμενων για τα πράγματα που κατασκεύασαν οι ίδιοι, όσο αυτά παραμένουν στην κυριότητα ή την κατοχή του οφειλέτη.
4. Οι απαιτήσεις επί πληρωμών από χρηματοδοτική μίσθωση ή επί τιμήματος καταβλητέου σε δόσεις σε περίπτωση αγοράς κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, προς όφελος των εκμισθωτών ή των πωλητών, και ανάλογα με την περίπτωση, υπέρ των χρηματοδοτών, επί περιουσιακών στοιχείων που έχουν μισθωθεί ή πωληθεί με παρακράτηση κυριότητας, με απαγόρευση διάθεσης ή με διαλυτική αίρεση σε περίπτωση μη πληρωμής.
5. Οι απαιτήσεις που είναι εξασφαλισμένες με πιστωτικούς τίτλους οι οποίοι εμφανίζονται στις λογιστικές εγγραφές, στους βεβαρημένους πιστωτικούς τίτλους.
6. Οι απαιτήσεις που είναι εξασφαλισμένες με ενέχυρο το οποίο προκύπτει από δημόσια έγγραφα, επί ενεχυρασμένων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων που βρίσκονται στην κατοχή του πιστωτή ή τρίτου.

Το ειδικό προνόμιο θα αφορά μόνον το μέρος της απαίτησης που δεν υπερβαίνει την αξία της εκάστοτε εξασφάλισης που είναι καταχωρισμένη στον πίνακα πιστωτών. Το ποσό της απαίτησης που υπερβαίνει το ποσό για το οποίο αναγνωρίζεται το ειδικό προνόμιο θα κατατάσσεται ανάλογα με τη φύση του.

B) Στις απαιτήσεις με γενικό προνόμιο (άρθρο 280) περιλαμβάνονται:

1. Οι απαιτήσεις μισθών που δεν διαθέτουν ειδικό προνόμιο, ποσού που προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του τριπλάσιου του κατώτατου διεπαγγελματικού κατοχυρωμένου μισθού με τον αριθμό των ημερομισθίων που δεν έχουν πληρωθεί· η αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασης, ίση με το ελάχιστο νόμιμο ποσό και υπολογιζόμενη έως το τριπλάσιο του κατώτατου διεπαγγελματικού κατοχυρωμένου μισθού· η αποζημίωση λόγω εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών νόσων, που είχε σωρευθεί πριν από την κήρυξη της αφερεγγυότητας.
2. Οι παρακρατήσεις φόρων και κοινωνικής ασφάλισης που βαρύνουν τον οφειλέτη κατά τον νόμο.
3. Οι απαιτήσεις φυσικών προσώπων που απορρέουν από ανεξάρτητη εξωτερική συνεργασία και οι απαιτήσεις των συγγραφέων για την εκχώρηση των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης των έργων που υπόκεινται σε προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας, και έχουν σωρευθεί κατά τους έξι μήνες που προηγήθηκαν της κήρυξης της αφερεγγυότητας.
4. Οι φορολογικές απαιτήσεις και άλλες απαιτήσεις του δημοσίου δικαίου, καθώς και οι απαιτήσεις από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που δεν απολαύουν ειδικών προνομίων. Το εν λόγω προνόμιο μπορεί να ισχύσει σε ποσοστό έως 50 % των συνολικών απαιτήσεων της φορολογικής αρχής και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, αντίστοιχα.
5. Απαιτήσεις από εξωσυμβατική αστική ευθύνη.
6. Οι απαιτήσεις που απορρέουν από τις εισροές νέων ταμειακών διαθεσίμων λόγω μιας συμφωνίας αναχρηματοδότησης, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 71 παράγραφος 6, και έως ποσού που δεν αναγνωρίζεται ως απαίτηση κατά της πτωχευτικής περιουσίας.
7. Ποσοστό έως 50 % των απαιτήσεων του πιστωτή που εντάχθηκαν στις διαδικασίες αφερεγγυότητας και οι οποίες δεν θεωρούνται μειωμένης εξασφάλισης.

Γ) Οι απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης περιλαμβάνονται στο άρθρο 281:

1. Οι απαιτήσεις που αναγγέλθηκαν εκπρόθεσμα, εκτός εάν αφορούν αξιώσεις που απορρέουν από αναγκαστική αναγνώριση ή από δικαστικές αποφάσεις.
2. Οι απαιτήσεις οι οποίες είναι μειωμένης εξασφάλισης, βάσει συμβατικής συμφωνίας.
3. Οι απαιτήσεις για προσαυξήσεις και τόκους.
4. Οι απαιτήσεις από πρόστιμα και κυρώσεις.
5. Οι απαιτήσεις προσώπων με ειδική σχέση με τον οφειλέτη σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον παρόντα νόμο.
6. Οι απαιτήσεις που απορρέουν από αγωγές διάρρηξης όταν αναγνωρίζεται ότι ορισμένο πρόσωπο ενήργησε κακόπιστα κατά την προσβαλλόμενη πράξη.
7. Απαιτήσεις που απορρέουν από αμφοτεροβαρείς συμβάσεις ή, σε περίπτωση αποκατάστασης, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στη διάταξη.

Πληρωμή απαιτήσεων

Η πληρωμή των απαιτήσεων με ειδικό προνόμιο βαρύνει τα περιουσιακά στοιχεία και τα δικαιώματα που υπάγονται στις διαδικασίες, είτε υπόκεινται σε ατομική είτε σε συλλογική δίκωξη. Για τις εν λόγω απαιτήσεις ισχύουν ειδικοί κανόνες, που επιτρέπουν στον διαχειριστή να τις πληρώνει από την πτωχευτική περιουσία χωρίς να ρευστοποιεί συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, αίροντας τα βάρη. Επιτρέπεται επίσης η πώληση των περιουσιακών στοιχείων με το βάρος και η ανάληψη των υποχρεώσεων του οφειλέτη από τον αγοραστή. Για την πώληση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, ο νόμος ορίζει συγκεκριμένους κανόνες στα άρθρα 429 επ.

Οι απαιτήσεις με γενικό προνόμιο πληρώνονται ανάλογα με τη σειρά προτεραιότητάς τους και αναλογικά στο πλαίσιο της κάθε κατηγορίας. Στη συνέχεια, πληρώνονται οι μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, παρότι ο δικαστής μπορεί να μεταβάλει την τάξη προτεραιότητάς τους, έπειτα από αίτημα του διαχειριστή και υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Οι μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις πληρώνονται αναλογικά και ανάλογα με τη ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας.

Οι απαιτήσεις μειωμένης εξασφάλισης πληρώνονται τελευταίες και σύμφωνα με την τάξη προτεραιότητας που ορίζει το άρθρο 309.

14 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις και τα αποτελέσματα της περάτωσης της διαδικασίας αφερεγγυότητας (ιδίως διά πτωχευτικού συμβιβασμού);

A) Συμφωνία πιστωτών

Μετά το αρχικό στάδιο της διαδικασίας αφερεγγυότητας, όταν έχουν καθοριστεί οριστικά τα περιουσιακά στοιχεία και το παθητικό που υπάγονται στις διαδικασίες, δύο είναι οι πιθανές λύσεις: συμβιβασμός των πιστωτών (convenio) ή εκκαθάριση (liquidación).

Τόσο ο οφειλέτης όσο και οι πιστωτές με απαιτήσεις άνω του ενός πέμπτου του παθητικού του οφειλέτη μπορεί να υποβάλουν πρόταση συμβιβασμού. Στα άρθρα 317 επ. του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας καθορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να καλύπτονται από την πρόταση συμβιβασμού, τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις για την άφηση (μείωση) χρεών, περιόδους χάριτος (αναβολές), διαρθρωτικές αλλαγές (συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή της αφερέγγυας εταιρείας) ή τη μεταβίβαση της εταιρείας ή της μονάδας παραγωγής.

Προκειμένου ο πτωχευτικός συμβιβασμός να εγκριθεί από τον εισηγητή δικαστή, η πρόταση πρέπει να υποστηρίζεται από επαρκή αριθμό πιστωτών για την επίτευξη της απαιτούμενης από τον νόμο πλειοψηφίας (άρθρο 376 επ.).

Η συμφωνία παράγει έννομα αποτελέσματα από την ημέρα της απόφασης που την επικυρώνει, και έκτοτε οι

διαδικασίες αφερεγγυότητας παύουν να παράγουν έννομα αποτελέσματα και αντικαθίστανται από τα οριζόμενα στη συμφωνία. Επίσης περατώνεται ο ρόλος του διαχειριστή. Η συμφωνία δεσμεύει τον οφειλέτη και τους ανέγγυους και μειωμένης εξασφάλισης πιστωτές, καθώς και τους προνομιακούς πιστωτές που υπερψήφισαν. Μπορεί επίσης να δεσμεύει τους προνομιακούς πιστωτές ανάλογα με τις πλειοψηφίες που συγκεντρώθηκαν κατά την επικύρωσή της. Εάν η συμφωνία εφαρμοστεί, ο δικαστής κηρύσσει την εφαρμογή της και διατάσσει την περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

Σε περίπτωση μη τήρησης της συμφωνίας, οποιοσδήποτε πιστωτής μπορεί να ζητήσει από τον δικαστή την κήρυξη της μη συμμόρφωσης.

Περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας

Οι αιτίες περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας ορίζονται στο άρθρο 465 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας. Κατά κύριο λόγο, οι διαδικασίες αφερεγγυότητας περατώνονται για τις παρακάτω αιτίες:

α) ανακαλείται η διαταγή κήρυξης της αφερεγγυότητας από το Περιφερειακό Δικαστήριο (*Audiencia Provincial*).

β) κηρύσσεται η συμμόρφωση με τη συμφωνία.

γ) επαληθεύεται ότι τα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στη διαδικασία δεν επαρκούν για την πληρωμή των απαιτήσεων κατά της αφερέγγυας περιουσίας.

δ) επαληθεύεται η πληρωμή όλων των αναγνωρισμένων απαιτήσεων ή η πλήρης ικανοποίηση των πιστωτών με άλλα μέσα.

ε) μετά την περάτωση του αρχικού σταδίου, όλοι οι πιστωτές αποχωρούν ή παραιτούνται από τη διαδικασία.

Η περάτωση πρέπει να επικυρωθεί από τον δικαστή και οι διάδικοι έχουν τη δυνατότητα να την προσβάλουν. Ο νόμος περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας, λόγω ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη κατά τον χρόνο που καλείται να πληρώσει τις απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας. Το παραπάνω μπορεί να επαληθευθεί με την αίτηση του ίδιου του οφειλέτη για την έναρξη των διαδικασιών, οπότε και ο δικαστής κηρύσσει ταυτόχρονα την έναρξη και την περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας με την ίδια απόφαση και κατά τον ίδιο χρόνο.

Με την κήρυξη της περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας, αίρονται όλοι οι περιορισμοί επί των εξουσιών του οφειλέτη. Εάν ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο, ο νόμος ορίζει συγκεκριμένους κανόνες προκειμένου να τύχει απαλλαγής ο οφειλέτης από την πληρωμή των απαιτήσεων που δεν διευθετήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Οι προϋποθέσεις της εν λόγω απαλλαγής ορίζονται στα άρθρα 486 επ. Ο οφειλέτης πρέπει να έχει ενεργήσει καλόπιστα και να έχει εκπληρώσει συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Ο ίδιος ο οφειλέτης πρέπει να υποβάλει την αίτηση απαλλαγής και τόσο οι πιστωτές όσο και ο διαχειριστής οφείλουν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Η απαλλαγή μπορεί να ανακληθεί σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα, αν ο οφειλέτης βελτιώσει την οικονομική του θέση ή δεν συμμορφώνεται με το σχέδιο πληρωμής στο οποίο προσχώρησε για την πληρωμή των μη απαλλασσόμενων οφειλών.

15 Ποια είναι τα δικαιώματα των πιστωτών μετά την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας;

Σε περίπτωση περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας των νομικών προσώπων λόγω εκκαθάρισης, τα νομικά πρόσωπα στερούνται τη νομική τους προσωπικότητα.

Εάν η περάτωση οφείλεται στην εφαρμογή της συμφωνίας, οι απαιτήσεις των πιστωτών θα πληρωθούν σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας. Οι προνομιακοί πιστωτές που δεν έχουν υπογράψει τη συμφωνία των πιστωτών μπορεί να συνεχίσουν ή να ξεκινήσουν ατομικές διώξεις, υπό συγκεκριμένες περιστάσεις.

Κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της συμφωνίας των πιστωτών, ο οφειλέτης μπορεί επίσης να στερηθεί τη νομική του προσωπικότητα μέσω διαδικασίας τροποποίησης της διάρθρωσής του, που έχει ως αποτέλεσμα την ανάληψη των υποχρεώσεων από μια νέα εταιρία ή την εταιρία που πραγματοποιεί την εξαγορά.

Για τους οφειλέτες που είναι φυσικά πρόσωπα, η περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας λόγω εκκαθάρισης ή ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται ότι οι πιστωτές μπορεί να ξεκινήσουν ατομικές διώξεις σε βάρος του οφειλέτη, εκτός εάν αυτός έχει απαλλαγεί από τις ανεξόφλητες απαιτήσεις, με τον τρόπο που ορίζει το άρθρο 178α.

Επανάραξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας

Η έκδοση διαταγής κήρυξης της αφερεγγυότητας οφειλέτη που είναι φυσικό πρόσωπο μέσα σε πέντε έτη από την περάτωση των προηγούμενων διαδικασιών αφερεγγυότητας λόγω εκκαθάρισης ή ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχείων συνιστά επανάραξη των προηγούμενων διαδικασιών.

Στην περίπτωση οφειλετών που είναι νομικά πρόσωπα, την επανάραξη των διαδικασιών αφερεγγυότητας που είχαν περατωθεί λόγω εκκαθάρισης ή ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχείων διατάσσει το δικαστήριο που επιλήφθηκε της πρώτης διαδικασίας, το οποίο εξετάζει την υπόθεση με την ίδια διαδικασία, ενώ η εν λόγω επανάραξη περιορίζεται στο στάδιο της εκκαθάρισης των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων που προέκυψαν μεταγενέστερα.

Μέσα στο επόμενο έτος από την ημερομηνία της απόφασης περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας λόγω ανεπάρκειας των περιουσιακών στοιχείων, οι πιστωτές μπορεί να ζητήσουν την επανάραξη των διαδικασιών για τον σκοπό της λήψης συγκεκριμένων μέτρων είσπραξης, με μνεία των συγκεκριμένων μέτρων που θα ληφθούν ή με γραπτή έκθεση των οικείων πραγματικών περιστατικών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στον χαρακτηρισμό της αφερεγγυότητας ως υπαίτιας, εκτός εάν είχε εκδοθεί απόφαση για τον χαρακτηρισμό της στις διαδικασίες αφερεγγυότητας που περατώθηκαν.

16 Πού καταλογίζονται το κόστος και οι δαπάνες της διαδικασίας αφερεγγυότητας;

Σύμφωνα με το άρθρο 242 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας, όλα τα νομικά έξοδα των διαδικασιών αφερεγγυότητας και η πληρωμή τους αποτελούν απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας. Ιδίως, περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις που απορρέουν από τα αναγκαία νομικά έξοδα και τις δαπάνες για την αίτηση και κήρυξη της έναρξης των διαδικασιών αφερεγγυότητας, την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων, τη δημοσίευση των αποφάσεων που ορίζει ο εν λόγω νόμος και τη συμμετοχή και εκπροσώπηση του οφειλέτη και του διαχειριστή σε ολόκληρη τη διαδικασία αφερεγγυότητας και τις παρεμπόπτουσες διαδικασίες, όταν η συμμετοχή τους είναι υποχρεωτική από τον νόμο ή τελεί προς όφελος της πτωχευτικής περιουσίας, έως την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ή διαφορετικά έως την περάτωση των διαδικασιών αφερεγγυότητας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις που απορρέουν από τις εφέσεις που έχουν ασκηθεί κατά δικαστικών αποφάσεων όταν έχουν απορριφθεί πλήρως ή εν μέρει και περιέχουν ρητή διάταξη πληρωμής των εξόδων.

Στις απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας περιλαμβάνονται επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, τα νομικά έξοδα και οι δαπάνες που προκύπτουν από τη συμμετοχή και την εκπροσώπηση του οφειλέτη, του διαχειριστή ή των νομιμοποιημένων πιστωτών στις διαδικασίες που, προς όφελος της πτωχευτικής περιουσίας, συνεχίζονται ή ξεκινούν σύμφωνα με το περιεχόμενο του εν λόγω νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν την παραίτηση, την αποδοχή, τον συμβιβασμό ή την ξεχωριστή υπεράσπιση του οφειλέτη, και ανάλογα με την περίπτωση, έως τα ποσά που ορίζει ο εν λόγω νόμος.

Σε περίπτωση περάτωσης των διαδικασιών αφερεγγυότητας λόγω ανεπάρκειας της πτωχευτικής περιουσίας, οι απαιτήσεις για τις νομικές δαπάνες και τα έξοδα πληρώνονται πριν από τις υπόλοιπες απαιτήσεις κατά της πτωχευτικής περιουσίας, με εξαίρεση τις απαιτήσεις των εργαζόμενων και τις απαιτήσεις διατροφής (άρθρο 473).

Η αμοιβή του διαχειριστή βαρύνει την πτωχευτική περιουσία και ορίζεται από τον δικαστή σύμφωνα με νομίμως επικυρωμένη κλίμακα αμοιβών· προς το παρόν, εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ η κλίμακα αμοιβών που επικυρώθηκε με το Βασιλικό Διάταγμα αριθ. 1860/2004, της 6ης Σεπτεμβρίου 2004. Το άρθρο 84 ορίζει ειδικούς κανόνες για τον καθορισμό και την ισχύ τους.

Ο νόμος επιτρέπει τον διορισμό εξουσιοδοτημένων βοηθών που παρέχουν συνδρομή στον διαχειριστή, ο οποίος και καλύπτει την αμοιβή τους.

17 Ποιοι είναι οι κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, της ακυρωσίας ή του ανενεργού των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών;

Η ρύθμιση των αγωγών διάρρηξης στις διαδικασίες αφερεγγυότητας περιλαμβάνεται στα άρθρα 226 επ. του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας. Οι εν λόγω διατάξεις έχουν υποβληθεί σε διαδοχικές τροποποιήσεις, κυρίως ως προς τη φύση των «μηχανισμών προστασίας» των συμφωνιών αναχρηματοδότησης.

Το άρθρο 226 ορίζει το νομικό σύστημα που διέπει τις αγωγές ανάκλησης, σύμφωνα με γενική ρήτρα που κηρύσσει όλες τις πράξεις του οφειλέτη που είναι «επιζήμιες για τα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στις διαδικασίες» ως «υποκείμενες σε διάρρηξη», ανεξάρτητα από το αν υπήρχε «πρόθεση παραπλάνησης» ή όχι. Για τη διαφύλαξη των αποτελεσμάτων της διάρρηξης, τάσσεται ορισμένη προθεσμία: τα δύο έτη που προηγούνται της ημερομηνίας κήρυξης της αφερεγγυότητας.

A) Προθεσμία διάρρηξης

Ο νόμος ορίζει συγκεκριμένη προθεσμία διάρρηξης: δύο έτη πριν από την ημερομηνία της κήρυξης της αφερεγγυότητας.

B) Η έννοια της «περιουσιακής ζημίας»

Οι πράξεις που διενεργούνται κατά την «ύποπτη περίοδο» από τον οφειλέτη υπόκεινται σε διάρρηξη εάν είναι επιζήμιες για τα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται στις διαδικασίες. Η περιουσιακή ζημία πρέπει να αποδειχθεί επαρκώς από τον διάδικο που την επικαλείται. Ωστόσο, λόγω των δυσκολιών που κατά κανόνα συνεπάγεται η απόδειξη των επιζήμιων πράξεων, ο νόμος περί αφερεγγυότητας διευκολύνει την άσκηση των αγωγών θεσπίζοντας ένα πλέγμα τεκμηρίων. Όπως και σε άλλα σημεία του νόμου, τα τεκμήρια μπορεί να είναι μαχητά ή αμάχητα. Συνεπώς:

α) η περιουσιακή ζημία τεκμαίρεται αμάχητα σε δύο περιπτώσεις: i) σε περίπτωση δωρεάν διάθεσης περιουσιακών στοιχείων, με εξαίρεση τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης, και ii) σε περίπτωση πληρωμών και άλλων πράξεων που καθίστανται ληξιπρόθεσμες μετά την κήρυξη της αφερεγγυότητας, εκτός αν είναι εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλεια, οπότε και επιτρέπεται η ανταπόδειξη του τεκμηρίου.

β) το τεκμήριο της περιουσιακής ζημίας ορίζεται μαχητό σε τρεις περιπτώσεις: i) σε περίπτωση διάθεσης περιουσιακών στοιχείων αντί τιμήματος, σε πρόσωπα με ειδική σχέση με τον αφερέγγυο οφειλέτη, ii) σε περίπτωση επιβάρυνσης των περιουσιακών στοιχείων για την εξασφάλιση υποχρεώσεων που προϋπήρχαν ή νέων ενοχών που προέκυψαν σε αντικατάσταση των προηγούμενων, και iii) σε περίπτωση πληρωμών ή άλλων πράξεων ρύθμισης υποχρεώσεων που είναι εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλεια και καθίστανται ληξιπρόθεσμες μετά την κήρυξη της αφερεγγυότητας.

Γ) Διαδικασία

Έννομο συμφέρον για την άσκηση αγωγών διάρρηξης έχει ο διαχειριστής. Ωστόσο, για την προστασία των πιστωτών από την αδράνεια των διαχειριστών, ο νόμος απονέμει ένα δευτερεύον ή δεύτερου βαθμού έννομο συμφέρον στους πιστωτές που έχουν καλέσει γραπτώς τον διαχειριστή να ασκήσει αγωγή διάρρηξης, εάν μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την ημερομηνία του αιτήματος ο διαχειριστής δεν ασκήσει την εν λόγω αγωγή. Ο νόμος περιέχει κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εκτέλεσης του καθήκοντος των διαχειριστών να διασφαλίζουν τη διατήρηση των περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται στις διαδικασίες. Έννομο συμφέρον για την άσκηση αγωγών κατά των συμφωνιών αναχρηματοδότησης, έχει αποκλειστικά ο διαχειριστής, αποκλειόμενου κάθε τυχόν δευτερεύοντος συμφέροντος.

Για την προστασία των συμφωνιών αναχρηματοδότησης, έχουν θεσπιστεί ειδικοί κανόνες που απορρέουν από πρόσφατες νομοθετικές τροποποιήσεις, οι οποίες ορίζουν μηχανισμούς προστασίας, ώστε οι εν λόγω συμφωνίες (που επικυρώνονται κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις) να μην επηρεάζονται από αγωγές διάρρηξης (άρθρο 604 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας).

Πώς μπορεί να αποφευχθεί η αφερεγγυότητα με την έγκριση σχεδίου αναδιάρθρωσης;

Ο νόμος περί αφερεγγυότητας παρέχει στους οφειλέτες πρόσβαση σε δύο μηχανισμούς αναδιάρθρωσης χρέους:

κοινοποίηση της έναρξης διαπραγματεύσεων με τους πιστωτές (comunicación de inicio de negociaciones) ή κατάρτιση σχεδίου αναδιάρθρωσης (plan de reestructuración).

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα μπορεί να κοινοποιήσει την έναρξη διαπραγματεύσεων με τους πιστωτές ή να ζητήσει απευθείας την έγκριση σχεδίου αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω βιβλίου (άρθρο 583 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας)^[1].

Για να έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε από τις δύο διαδικασίες αναδιάρθρωσης, ο οφειλέτης πρέπει να εμπίπτει σε μία από τις εξής περιπτώσεις αφερεγγυότητας: πιθανότητα αφερεγγυότητας, κατάσταση επικείμενης αφερεγγυότητας ή παρούσα αφερεγγυότητα. Η διαδικασία είναι δυνατή στην τελευταία περίπτωση μόνον εάν δεν έχει γίνει δεκτή αίτηση για υποχρεωτική διαδικασία (concurso necesario) (άρθρο 636 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας).

Εκτός από τις παραδοσιακές κατηγορίες της παρούσας και της επικείμενης αφερεγγυότητας, εμφανίζεται μια τρίτη κατηγορία, η πιθανότητα αφερεγγυότητας, όταν είναι αντικειμενικά προβλέψιμο ότι, ελλείψει σχεδίου αναδιάρθρωσης, ο οφειλέτης δεν θα είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις σε τακτική βάση εντός των επόμενων δύο ετών. Η νέα αυτή κατηγορία προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023, που αναφέρεται στην πιθανότητα αφερεγγυότητας, η οποία φαίνεται να ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 22 της οδηγίας ως στάδιο πριν από την επικείμενη αφερεγγυότητα.

Η κοινοποίηση της έναρξης διαπραγματεύσεων με τους πιστωτές για την επίτευξη συμφωνίας αναδιάρθρωσης παρέχει στον οφειλέτη προθεσμία τριών μηνών για να διαπραγματευθεί ψύχραιμα με τους πιστωτές, εξασφαλίζοντας αναστολή των ατομικών διώξεων (paralización de las ejecuciones) επί των περιουσιακών στοιχείων που είναι αναγκαία για τη συνέχιση της δραστηριότητας του οφειλέτη και αποκλεισμό της κίνησης περαιτέρω ατομικών διώξεων (εξαιρουμένων των απαιτήσεων του δημοσίου). Έχει επίσης ως αποτέλεσμα την αναστολή των αιτήσεων των πιστωτών για υποχρεωτικές διαδικασίες, διασφαλίζοντας ότι οι διαπραγματεύσεις μπορούν να διεξαχθούν χωρίς πρόσθετους κινδύνους ή χωρίς την πιθανή καταγγελία των συμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη συνέχιση της δραστηριότητας του οφειλέτη. Ως νέο χαρακτηριστικό, οι δικαστές μπορούν να επιτρέπουν την αναστολή (suspensión) των αιτήσεων για εκούσιες διαδικασίες ενόσω ισχύουν τα αποτελέσματα της κοινοποίησης.

Τα αποτελέσματα της κοινοποίησης της έναρξης διαπραγματεύσεων —αναστολή των ατομικών διώξεων και αναστολή των αιτήσεων για υποχρεωτικές διαδικασίες— διατηρούνται επί τρεις μήνες διαπραγματεύσεων (οι οποίοι μπορούν να παραταθούν από το δικαστήριο για τρεις επιπλέον μήνες σύμφωνα με το άρθρο 607 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας). Η κατάσταση αφερεγγυότητας που δικαιολόγησε την κοινοποίηση πρέπει να έχει επιλυθεί με την επίτευξη συμφωνίας επί σχεδίου αναδιάρθρωσης, με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης για την έγκρισή του ή αίτησης για εκούσια αφερεγγυότητα εντός ενός μηνός. Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα της κοινοποίησης αίρονται και δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί δεύτερη κοινοποίηση έναρξης διαπραγματεύσεων εντός της προθεσμίας αυτής. Ο οφειλέτης πρέπει να περιμένει ένα έτος για να το πράξει.

Μετά την εν λόγω διαδικασία διαπραγματεύσεων, μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία αναδιάρθρωσης —η δεύτερη προπρωχευτική διαδικασία που προβλέπεται από την ισπανική νομοθεσία.

Ως σχέδια αναδιάρθρωσης νοούνται εκείνα που αποσκοπούν στην τροποποίηση της σύνθεσης, των όρων ή της δομής των περιουσιακών στοιχείων και των οικονομικών υποχρεώσεων του οφειλέτη, ή του μετοχικού κεφαλαίου του, συμπεριλαμβανομένων των μεταβιβάσεων περιουσιακών στοιχείων, μονάδων παραγωγής ή ολόκληρης της εταιρείας, καθώς και κάθε αναγκαίας λειτουργικής αλλαγής, ή συνδυασμού αυτών των στοιχείων (άρθρο 614 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας).

Το σχέδιο ορίζεται ευρέως: επιτρέπονται επίσης σχέδια λύσης της εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι η εταιρεία είναι βιώσιμη και ότι το σχέδιο περιλαμβάνει διασφαλίσεις που επιτρέπουν τόσο την έγκριση όσο και την κριτική του σχεδίου από τους μετόχους (socios) και/ή τους πιστωτές (acreedores).

Ως εκ τούτου, το σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει αναδιάρθρωση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη (τροποποίηση της σύνθεσης ή των όρων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας καταγγελίας συμβάσεων προς το συμφέρον της διαδικασίας αφερεγγυότητας), του παθητικού ή του μετοχικού κεφαλαίου [κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων (capitalización de créditos) ή πράξεις μείωσης και διαδοχικής αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου

(operaciones acordeón)], ή να προβλέπει τη μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, της μονάδας παραγωγής ή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας ή άλλες λειτουργικές αλλαγές (όπως μέτρα απασχόλησης) ή συνδυασμό των ανωτέρω. Συνεπώς, το σχέδιο ενδέχεται να περιλαμβάνει πράξεις αύξησης ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, διαρθρωτικές τροποποιήσεις και/ή διάθεση βασικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν τη σύμπραξη των μετόχων.

Επιπλέον, η αρχή της καθολικότητας δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που επηρεάζουν το παθητικό, δεδομένου ότι δεν είναι απαραίτητο να περιλαμβάνεται ολόκληρο το παθητικό, με την επιφύλαξη των νόμιμων εξαιρέσεων [απαιτήσεις διατροφής (créditos por alimentos), απαιτήσεις που απορρέουν από εξωσυμβατική ευθύνη (responsabilidad extracontractual), απαιτήσεις των εργαζομένων (créditos laborales) πλην των ανώτερων διοικητικών στελεχών, άρθρο 633]. εθελοντικές εξαιρέσεις μπορούν να προβλέπονται κατά τη διακριτική ευχέρεια του προσώπου που προτείνει το σχέδιο. Εναπόκειται στον οφειλέτη να προσδιορίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις που επιθυμεί να συμπεριλάβει στο σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Δεν απαιτείται δικαστική έγκριση για όλα τα σχέδια αναδιάρθρωσης: Η δικαστική παρέμβαση περιορίζεται σε ορισμένες υποθέσεις.

Προβλέπεται δικαστική παρέμβαση για σχέδια αναδιάρθρωσης που προβλέπουν αποτελέσματα που εκτείνονται στους διαφωνούντες πιστωτές (acreedores disidentes) ορισμένης τάξης, σε ολόκληρες τάξεις διαφωνούντων πιστωτών ή ακόμη και στους μετόχους που δεν έχουν ψηφίσει υπέρ (άρθρο 615 παράγραφος 1 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας) ή όταν είναι αναγκαίο να προστατευθεί το σχέδιο και οι εγγυήσεις, πράξεις ή συναλλαγές που προβλέπονται σε αυτό από τους γενικούς κανόνες για τις ανακλητικές αγωγές στο πλαίσιο διαδικασιών αφερεγγυότητας (acciones rescisorias concursales) ή για τη χορήγηση ορισμένων προνομίων στις πιστώσεις που χορηγούνται ή αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης, σε περίπτωση μεταγενέστερης διαδικασίας αφερεγγυότητας (άρθρο 615 παράγραφος 2 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας).

Μετά την επίτευξη των αναγκαίων πλειοψηφιών και την πλήρωση των ουσιαστικών και τυπικών προϋποθέσεων, ο οφειλέτης ή οι πιστωτές μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο την έγκριση του σχεδίου, ώστε αυτό να παραγάγει τα προβλεπόμενα από τον νόμο αποτελέσματα και να μπορεί να εκτελεστεί κατά των μερών. Όσον αφορά την έγκριση του σχεδίου, τα διαφωνούντα μέρη μπορούν να το προσβάλουν ενώπιον του εφετείου, εκτός εάν ο αιτών έχει επιλέξει διαδικασία έγκρισης με δικαίωμα ακρόασης ή προηγούμενης αμφισβήτησης.

Ποια διαδικασία αφερεγγυότητας εφαρμόζεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Με τον νόμο 16/2022, της 5ης Σεπτεμβρίου 2022, ο οποίος μετέφερε την οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 στο εθνικό δίκαιο, εισάγεται στο αναδιατυπωμένο κείμενο του νόμου περί αφερεγγυότητας βιβλίο ΙΙΙ σχετικά με τις ειδικές διαδικασίες για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (microempresas) (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 685 και είναι πιθανό να καταστούν αφερέγγυες, είναι επί του παρόντος αφερέγγυες ή διατρέχουν κίνδυνο επικείμενης αφερεγγυότητας.

Πρόκειται για ηλεκτρονική διαδικασία που χρησιμοποιεί τυποποιημένα έντυπα και επιτρέπει την ταχεία έγκριση σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας, με απαλλαγές από τα χρέη και περιόδους χάριτος (quitas y esperas de los créditos), ή τη «ρευστοποίηση» των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και την απόσβεση της νομικής προσωπικότητας της εταιρείας (extinción de la personalidad jurídica de la sociedad) σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η συνέχισή της.

Η διαδικασία αυτή αφορά τον οφειλέτη, τους πιστωτές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, επειδή η παρέμβασή του δεν είναι υποχρεωτική, τον σύνδικο πτώχευσης (administración concursal).

Πώς ρυθμίζονται οι απαλλαγές όσον αφορά τα ανεξόφλητα χρέη για τα φυσικά πρόσωπα;

Ο οφειλέτης που είναι φυσικό πρόσωπο, είτε είναι επιχειρηματίας είτε όχι, μπορεί να ζητήσει απαλλαγή (exoneración) από τις ανεξόφλητες υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο αναδιατυπωμένο κείμενο του νόμου περί αφερεγγυότητας (άρθρα 486 επ.), υπό την προϋπόθεση ότι ενήργησε καλόπιστα. Προς τον σκοπό αυτόν, οι οφειλέτες έχουν δύο επιλογές: 1. την υποβολή τους σε σχέδιο πληρωμών χωρίς προηγούμενη εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας ή 2. την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων τους.

Εφόσον πληρούνται οι ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις, η απαλλαγή καλύπτει όλες τις ανεξόφλητες οφειλές, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 489 [εξωσυμβατική αστική ευθύνη, αστική ευθύνη που απορρέει από ποινικό αδίκημα (responsabilidad civil derivada del delito), απαιτήσεις διατροφής, απαιτήσεις δημοσίου δικαίου (créditos de derecho público) (άνω των 10 000 EUR), έξοδα και δαπάνες της αίτησης απαλλαγής, ενέγγειες απαιτήσεις].

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η απαλλαγή μπορεί να ανακληθεί και, σε κάθε περίπτωση, δεν επεκτείνεται σε τρίτους που είναι νομικά ή συμβατικά υποχρεωμένοι να εξοφλήσουν την απαλλασσόμενη οφειλή.

[1] Το άρθρο 583 παράγραφος 2 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας αποκλείει τους ακόλουθους οφειλέτες: α) ασφαλιστικές ή ανασφαλιστικές εταιρείες, β) πιστωτικά ιδρύματα, γ) εταιρείες επενδύσεων ή εταιρείες συλλογικών επενδύσεων, δ) κεντρικοί αντισυμβαλλόμενοι, ε) κεντρικά αποθετήρια τίτλων, στ) άλλες χρηματοπιστωτικές οντότητες και φορείς και αρχές που συναπαρτίζουν την τοπική αυτοδιοίκηση του κράτους, φορείς του δημόσιου τομέα και άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου (άρθρο 583 παράγραφος 3 του αναδιατυπωμένου κειμένου του νόμου περί αφερεγγυότητας).

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 23/05/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα